

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Hva sier Bibelen om godt og ondt? — Lev det ut · KJV-skrifter med Strong's numre

LEVENDE UTFOLDET · VANDRINGEN MED GUD — KRYPE, GÅ, LØPE, FULLFØRE

Godt og ondt — Grunnleggende bibelsk lære

ÅPNINGSORD

Godt og ondt er ikke bare noe å vite om. Det er en vei å vandre. Et barn lærer ikke å gå på en dag: først kryper det på hender og knær; så tar faren det ved armene og lærer det å gå; så går det alene; så vokser det, og det løper. Og den som løper vel, løper et løp, og løpet har en ende, og ved enden enten et fall eller en fullendelse. På det gamle språket bærer to små ord hele saken: towb (H2896, godt) og ra (H7451, ondt). På det nye språket er det fire: agathos (G18, godt) og kalos (G2570, godt); kakos (G2556, ondt) og poneros (G4190, ondt — ondt med en vilje i seg). Denne studien bærer godt og ondt gjennom hele menneskets vandring: hvordan sansene først lærer å skjelne dem fra hverandre; hvordan et menneske fortsetter å vandre i det gode, dag for dag; hvordan vandringen blir et løp og endog en krig, kjempet mot en virkelig ond en; og hvordan vandringen ender — ikke ved en grav, men ved et livets tre, stående åpent, uten forbannelse mer. Ransak det.

TRE SPØRSMÅL DENNE STUDIEN BESVARER:

1. Hvordan lærer et menneske først å skille mellom godt og ondt, og hvor begynner denne dømmekraften?
2. Hva bør en person gjøre med denne dømmekraften når den er lært — hvordan lever den ut dag for dag?
3. Hvordan blir vandringen et løp og en krig mot det onde, og hvordan ender den?

GRESKE NØKKELOD

“god” — **G18 agathos** — god i sin natur og i sin virkning, gagnlig

det er ingen god uten én, det er Gud, og det gode et menneske viser kommer fra en god skatt som allerede er gitt

“god” — **G2570 kalos** — god — vist frem, verdig til å bli sett

de gode gjerningene andre ser, og priser Faderen for

“ond” — **G2556 kakos** — ond, dårlig, verdiløs, skadelig

det enkle ordet for ondt — som ikke skal gjengjeldes, men overvinnes med det gode

“**ond**” — **G4190 poneros** — ond, ugudelig, skadelig — ondskap med vilje i seg
den onde, det onde øyet, den onde skatten

“**overvinne**” — **G3528 nikao** — å vinne over, å oppnå seier
hele vandringen ender her — overvinn det onde med det gode; til den som overvinner, livets tre

“**tre**” — **G3586 xylon** — tre, et tre, en stav
treet han bar våre synder på og livets tre er ett og samme ord

“**prøve**” — **G1381 dokimazo** — måten metall blir prøvd ved ild på
de øvede sanser prøver alle ting før de holder fast på noe

HEBRAISKE NØKKELOD

“**god**” — **H2896 towb** — god, behagelig, tiltalende, vel
Guds egen dom over alt han hadde skapt, uttalt før det onde noen gang hadde et navn

“**ond**” — **H7451 ra** — ondt, dårlig, motgang, ondskap
ordet som først ble nevnt ved det forbudte treet — det onde å vike fra

“**vite**” — **H3045 yada** — å vite, å oppfatte, å skjelne
å kjenne godt og ondt er ikke det samme som å velge det gode

“**velge**” — **H977 bachar** — å velge, å utvelge
liv og godt satt fram for deg — velg derfor livet

“**avslå**” — **H3988 ma'as** — å avvise, å forkaste, å forakte
barnet som vet å forkaste det onde og velge det gode

“**avvike**” — **H5493 sur** — å vike av, å avvike
Herrens frykt satt i bevegelse — vik fra det onde, og gjør det gode

“**hørke**” — **H8085 shama** — å høre, å lytte, å adlyde
hver den som hører på skal bo trygt, og være i ro for det onde

“**planlegge**” — **H2803 chashab** — å tenke, å pønske ut, å planlegge
det samme ordet på begge sider av Josefs historie — det som ble uttenkt til skade, det uttenkte Gud til godt

“**frykt**” — **H3372 yare** — å frykte, å være redd; å ærefrykte
frykten for Herren som vender seg bort fra det onde, ikke frykten som gjemmer seg for Gud

I. KRYPING — HVORDAN FINNE DET

(Mine personlige tanker — hver vandring begynner lavt, og denne begynner helt i begynnelsen av boken. Før det onde noensinne blir nevnt, er det gode allerede talt om — sju ganger i ett kapittel. Skjelneevne begynner ikke med å smake det onde; den begynner med å smake det gode Gud allerede har vist. Begynn lavt, begynn smått, og begynn.)

A. 1. Mosebok 1:4 Og Gud såg at ljuset var godt. Og Gud skilde ljuset fra myrkret. **[H2896 towb ■]**
OG GUD SÅG AT LJOSET VAR GODT → OG GUD SKILDE LJOSET FRÅ MYRKRET.

B. 1. Mosebok 1:31 Og Gud skoda alt han hadde gjort, og sjå: det var ovleg godt. Og det vart kveld, og det vart morgon, sette dagen. **[H2896 towb ■]**
GUD SÅ ALT DET HAN HADDE GJORT → OG SE, DET VAR SVÆRT GODT.

(Mine personlige tanker — her begynner det gode å finne: ikke med en regel å følge, men med en Persons egen dom over det han skapte. Før et menneske noen gang blir bedt om å velge det gode, har Gud allerede navngitt det, og navngitt det vel.)

C. Salme 34:8 Herrens englar lægrar seg rundt ikring deim som ottast honom, og han friar deim ut. **[H2896 towb ■]**

SMAK OG SE AT HERREN ER GOD → VELSIGNET ER DEN MANN SOM SETTER SIN LIT TIL HAM.

D. Salme 119:68 Du er god og gjer godt, lær meg dine fyreskrifter! [H3190 yatab ■] [H2896 towb ■]
DU ER GOD OG GJØR GODT → LÆR MEG DINE FORSKRIFTER.

(Mine personlige tanker — det gode er ikke bare et ord Gud taler; det er hva han er; og hva han gjør. Å smake at Herren er god er begynnelsen på en ny måte å dømme alt annet som kalles godt eller ondt.)

E. 1. Mosebok 3:22 Og Herren Gud sagde: «Sjå, mannen hev vorte som ein av oss til å skyna godt og vondt. Berre han no ikkje retter ut handi, og tek av livsens tre og, og et, og liver i all æva!»
[H3045 yada ■]

MENNESKET ER BLITT SOM EN AV OSS, TIL Å KJENNE GODT OG ONDT → FOR AT HAN IKKE OGSÅ SKAL TA AV LIVETS TRE.

(Mine personlige tanker — her er hvorfor denne dømmekraften nå må læres i stedet for bare å bli gitt. Mennesket rakte ut etter kunnskapen om godt og ondt på egen hånd, uavhengig av Gud, og kunnskapen han fikk, var mer enn han kunne bære. Fra den dagen må det å skille rett mellom godt og ondt finnes igjen, ikke bare forutsettes.)

F. 5. Mosebok 30:19 Himmel og jord tek eg i dag til vitne på at eg hev lagt fram for deg liv og daude, velsigning og våbøn! Vel då livet, so skal du få liva, både du og ætti di! [H977 bachar ■]
LIV OG DAUDE LAGT FRAM FOR DEG → VEL DÅ LIVET.

G. 1. Kongebok 3:9 So gjev då tenaren din eit høyrtsamt hjarta, so han kann vera domar for folket sitt og skilja millom godt og vondt! for kven er elles før til å vera domar for dette mangmente folket ditt?»
[H7451 ra ■] [H2896 towb ■] [H995 bin ■]
ET FORSTANDIG HJERTE → TIL Å SKJELNE MELLOM GODT OG ONDT.

(Mine personlige tanker — Salomo hevdet ikke allerede å ha denne skjelneevnen; han ba Gud om den. Å finne forskjellen mellom godt og ondt begynner på samme måte for alle: ikke med tillit til din egen dømmekraft, men med en bønn.)

H. Jesaja 7:15 Sur mjølk og honning skal vera maten hans ved det leitet då han skynar å vanda det vonde og velja det gode. [H2896 towb ■] [H977 bachar ■] [H7451 ra ■] [H3988 ma'as ■]
[H3045 yada ■]
VITE Å FORKASTE DET ONDE + VELGE DET GODE.

I. Hebreerne 5:12 For de som etter tidi skulde vore lærarar, de treng atter til at ein lærer dykk dei fyrste grunnar i Guds ord; og de hev vorte slike som treng til mjølk og ikkje fast føda. (13) For kvar den som fær mjølk, er urøynd i rettferds ord; for han er eit barn.
DE TRENG TIL MJØLK OG IKKJE FAST FØDA → FOR KVAR DEN SOM BRUKER MJØLK ER UKUNNIG I RETTFERDS ORD, FOR HAN ER EIT BARN.

(Mine personlige tanker — dette er utgangspunktet for hvert menneske som lever: et spedbarn på melk, uøvd i å skille godt fra ondt, og ingen skam i det. Skammen ligger bare i å bli værende der. Skjelneevne blir funnet, men den blir ikke funnet på en gang.)

J. Salomos ordspråk 2:3 ja, når du kallar på skynet og ropar høgt på vitet (4) leitar du etter det som vore det sylv, og grev som vore det løynde skattar (5) då skal du skyna otte for Herren, og Guds-kunnskap skal du finna.
ROPER ETTER KUNNSKAP + SØKER HENNE SOM ETTER SKJULTE SKATTER → FINNER KUNNSKAP OM GUD.

II. VANDRE — HVA DU SKAL GJØRE MED DET NÅR DU HAR DET

(Mine personlige tanker — barnet er nå på sine ben, og å gå betyr å øve på valget hver dag, ikke bare én gang. Det gamle testamente kaller dette å forkaste det onde og velge det gode, gang på gang, i de små avgjørelsene i en vanlig dag. Legg merke til hvor mange ganger det samme ordparet gjentas: vik fra det onde, og gjør det gode.)

A. Salme 34:14 Vakta di tunga frå det som vondt er, og lippor for svikfull tale! [H2896 towb ■]
[H7451 ra ■] [H5493 sur ■]
VIK FRA DET ONDE + GJØR DET GODE → SØK FRED, OG JAG ETTER DEN.

B. Amos 5:14 Legg vinn på godt og ikkje på vondt, so de kann liva. Då vera med dykk Herren, allhers Gud, som de hev sagt. [H157 ahab ■] [H8130 sane ■] [H2421 chayah ■] [H7451 ra ■] [H2896 towb ■]
[H1875 darash ■] (15) Hata vondt og elska godt, haldt retten uppe på tingen! Kann henda Herren, allhers Gud, då er nådig mot Josefs leivning.

SØK DET GODE, OG IKKE DET ONDE → HAT DET ONDE, OG ELSK DET GODE.

C. Salomos ordspråk 3:7 Ver ikkje vis i eigne augo, ottast Herren og vik frå det vonde. [H7451 ra ■] [H5493 sur ■] [H3372 yare ■] [H2450 chakam ■]

VÆR IKKE VIS I DINE EGNE ØYNE → FRYKT HERREN + VIK FRA DET ONDE.

D. Salomos ordspråk 8:13 Otte for Herren er hat til det vonde; stormod og storlæte, åtferd stygg, og ein munn full av fals eg hatar. [H7451 ra ■] [H8130 sane ■]

FRYKTEN FOR HERREN = Å HATE DET ONDE.

(Mine personlige tanker — å vandre i det gode er ikke én beslutning; det er en frykt for Herren som fortsetter å hate de samme tingene, dag etter dag, på vanlige steder: stolthet, en hovmodig ferd, en stolt munn. Ingenting ved denne vandringen er dramatisk. Det er en retning som holdes.)

E. Job 28:28 Til menneskja han sagde so: «I Herrens otte visdom sit, og fly det vonde, det er vit.»» [H998 binah ■] [H7451 ra ■] [H5493 sur ■]

HERRENS FRYKT = VISDOM + Å VIKE FRA DET ONDE = FORSTAND.

F. Jesaja 1:16 Tvætta dykk, reinsa dykk! Slutta med dykkar vonde åtferd for augo mine, haldt upp med å gjera det som vondt er! [H3190 yatab ■] [H3925 lamad ■] [H2308 chadal ■] [H7451 ra ■] (17) Lær å gjera godt, legg vinn på det som rett er, vis valdsmannen på betre vegar, hjelp den farlause til retten sin, før saki åt enkja!

VASK DEG, GJØR DEG REN → HØR OPP MED Å GJØRE DET SOM ER ONDT + LÆR Å GJØRE DET GODE.

(Mine personlige tanker — legg merke til rekkefølgen: vask først, deretter opphør; så lær: Å vandre er ikke bare å slutte med det onde; det er å lære et nytt sett med gode vaner — rett for den undertrykte, omsorg for den farløse og enken. Å vandre har hender og føtter, ikke bare en ren samvittighet.)

G. Salomos ordspråk 17:13 Den som løner godt med vondt, frå hans hus skal ikkje det vonde vika. [H2896 towb ■] [H7451 ra ■]

DEN SOM LØNER GODT MED VONDT → FRÅ HANS HUS SKAL IKKJE DET VONDE VIK.

H. 1. Tessaloniker 5:21 men prøv alt, hald fast på det gode! [G4190 ponerōs ■] [G1491 eidos ■] [G567 apecho ■] [G2570 kalos ■] [G2722 katecho ■] [G1381 dokimazo ■] (22) Haldt dykk frå vondt av alle slag!

MEN PRØV ALT → HALD FAST PÅ DET GODE + HALDT DYKK FRÅ VONDT AV ALLE SLAG.

(Mine personlige tanker — "prøve" er dokimazo (G1381, å prøve), å teste noe slik metall blir prøvet ved ild. Å vandre i det gode er en daglig prøving, ikke en enkelt beslutning: prøv det, hold så fast på det, og hold deg så borte selv fra det som bare synes å være ondt.)

I. Matteus 5:16 Soleis skal de lata ljaset dykkar lysa for folk, so dei kann sjå dei gode gjerningarne dykkar og prisa Far dykkar i himmelen! [G2041 ergon ■] [G2570 kalos ■]

LA DERES LYS SÅ SKINNE → DE SER DERES GODE GJERNINGER + PRISER DERES FADER.

J. Galaterne 6:9 Men lat oss ikkje verta trøytt av å gjera det gode! for i si tid skal me hausta, berre me ikkje trøytnar. [G18 agathos ■] [G2570 kalos ■] (10) Lat oss då, medan me hev høve til det, gjera det gode mot alle, men mest mot brørne i trui!

VERT IKKJE TRØYTTE AV Å GJERA DET GODE → SO LENGE ME HAR HØVE TIL DET, LAT OSS GJERA GODT MOT ALLE MENNESKE.

K. Romerne 2:7 deim som med trott i god gjerning søker herlegdom og æra og uforgjengelegdom, skal han gjeva ævelegt liv; [G18 agathos ■] [G2556 kakos ■] [G18 agathos ■] (8) men deim som er stridsame og ikkje lyder sanningi, men lyder urettferdi, skal timast vreide og harm. (9) Naud og trengsla skal koma yver kvar menneskjesjæl som gjer det vonde, både jøde fyrst og so grækar. (10) Men herlegdom og æra og fred skal timast kvar den som gjer det gode, både jøde fyrst og so grækar.

TÅLMODIG UTHOLDENHET I Å GJØRE GODT → ÆRE, HERLIGHET OG FRED TIL HVER MANN SOM GJØR GODT.

L. Matteus 19:17 «Kvi spør du meg um det som er godt?» svara han. «Det er berre ein som er god. Men vil du ganga inn til livet, so haldt bodi!» [G18 agathos ■]

DET ER INGEN GOD UTEN ÉN = GUD.

(Mine personlige tanker — å vandre i det gode blir aldri til å tenke at et menneske har blitt kilden til det. Det er ingen god uten én, Gud selv. Det et menneske vandrer i, ga en annen Person først.)

M. Lukas 6:45 Ein god mann ber fram berre godt av det gode han gøymer i hjarta sitt, og ein vond mann ber fram berre vondt av det vonde han gøymer på. For frå munnen hans kjem det som hjarta er fullt av.

[G4190 poneros ■] [G2344 thesauros ■] [G18 agathos ■]

AV HJERTETS GODE SKATT → DET SOM ER GODT + AV HJERTETS OVERFLØDIGHET TALER HANS MUNN.

N. Romerne 7:19 For eg gjer ikkje det gode som eg vil, men det vonde som eg ikkje vil, det gjer eg.

[G2556 kakos ■] [G2570 kalos ■] [G2556 kakos ■] [G18 agathos ■] (20) Men gjer eg det som eg ikkje vil, so er det ikkje lenger eg som gjer det, men syndi som bur i meg. (21) So finn eg då den lov for meg, eg som vil gjera det gode, at det vonde ligg meg for handi.

FOR EG GJER IKKJE DET GODE SOM EG VIL + EG SOM VIL GJERA DET GODE, AT DET VONDE LIGG MEG FOR HANDI.

(Mine personlige tanker — å vandre er ikke alltid uten problemer, selv for en som oppriktig ønsker å gjøre det gode. Paulus navngir denne samme kampen i seg selv. Vandringen forneker ikke den kampen; den fortsetter å velge det gode til tross for den.)

O. Salomos ordspråk 1:33 Men den bur trygt, som høyrer på meg, verna um ulukke-rædsla.»

[H7451 ra ■] [H8085 shama ■]

DEN SOM LYTTET = BO TRYGT + ROLIG FRA FRYKT FOR ONDT.

(Mine personlige tanker — dette er løftet som gis til alle som fortsetter å vandre på denne veien: et rolig liv, trygt og stille fra selve den fryktiden som først kom inn i menneskehjertet i hagen.)

III. Å LØPE LØPET — GI DET SOM EN SOLDAT I GUDS HÆR

(Mine personlige tanker — nå blir vandringen en krig, og det onde er ikke lenger bare et valg inne i ett hjerte; det har en vilje og et navn imot det — den onde. En soldat kjemper ikke mot en idé; han kjemper mot en fiende. Overgi hele deg selv til Gud, og la det gode være våpenet.)

A. Romerne 6:13 Og bjod ikkje heller fram lemerne dykkar åt syndi til våpn for urettferd, men bjod dykk sjølve fram åt Gud som upplivna frå daude, og lemerne dykkar åt Gud til våpn for rettferd!

[G3936 paristemi ■]

OVERGI DERE SELV TIL GUD + LEMMENE DERE SOM RETTFERDIGHETENS VÅPEN FOR GUD.

B. Matteus 6:13 og før oss ikkje ut i freisting; men frels oss frå det vonde. For riket er ditt, og magti og æra i all æva! Amen. **[G4190 poneros ■] [G4506 rhuomai ■]**

FØR OSS IKKE INN I FRISTELSE → FRI OSS FRA DET ONDE.

C. Johannes 17:15 Eg bed ikkje at du skal taka deim burt or verdi, men at du skal vara deim for det vonde. **[G4190 poneros ■]**

IKKE UT AV VERDEN → BEVAR DEM FRA DET ONDE.

D. 1. Johannes 5:19 Me veit at me er av Gud, og all verdi ligg i det vonde. **[G4190 poneros ■]**

VI ER AV GUD + HELE VERDEN LIGGER I DET ONDE.

E. Matteus 13:19 Kvar gong nokon høyrer ordet um Gudsriket, og ikkje skynar det, so kjem den vonde og stel burt det som er sått i hjarta hans; det er det kornet som var sått frammed vegen.

[G4190 poneros ■] [G2570 kalos ■] [G4190 poneros ■] (20) Det som var sått på steingrunn, det er den som høyrer ordet og straks tek imot det med gleder (21) men han hev ikkje rot i seg, og held ikkje ut langt bilet; kjem han i naud eller fåre for ordet skuld, so leidest han snart og fell ifrå. (22) Det som var sått millom klunger, det er den som høyrer ordet, men suti for det timelege og den svikalle rikdomen kjøver ordet, so det ikkje ber frukt. (23) Det som var sått i god jord, det er dei som høyrer ordet og skynar det; dei er det som gjev grøda; ein gjev hundrad foll, og ein seksti foll, og ein tretti foll.» (24) So sette han fram ei onnor likning og sagde: «Himmelriket kann liknast med ein mann som hadde sått godt frø i åkeren sin; (25) men medan folket sov, kom uvenen hans og sådde svimling millom kveiten, og gjekk sin veg. (26) Då no åkeren voks upp og skaut aks, so kom svimlingen og til synes. (27) Då gjekk sveinarne til

husbonden og sagde: «Herre, sådde du 'kje godt frø i åkeren din? Kvar kjem då ugraset frå?» (28) «Det hev ein uven gjort,» svara han. «Vil du me skal ganga og rykkja det upp?» segjer dei. (29) «Nei,» sagde han, «for då kunde de koma til å riva upp kveiten og med det same. (30) Lat baa veksa med einannan til hausten, og når skurdonni kjem, vil eg segja til skjararane: «Sanka fyrst svimlingen saman og bunta honom i hop til å brennast, men hav kveiten inn i loda mi!»» (31) So sette han fram ei likning til og sagde: «Himmelriket er likt eit senapskorn som ein mann tok og sette i hagen sin. (32) Det er mindre enn alle andre frøkorn; men når det hev vakse upp, er det større enn alle hagevokstrar og vert eit heilt tre, so fuglane i lufti kjem og byggjer reir i greinerne på det.» (33) So sagde han deim ei onnor likning: «Himmelriket er likt ein surdeig som ei kona tok og gøymde i tri skjeppor mjøl, til alt mjølet var syrt.» (34) Alt dette tala Jesus til folket i likningar, og utan likningar tala han aldri til deim (35) so det skulde sannast det som er tala gjenom profeten, når han segjer: «Med likningar so vil eg lata upp min munn, og segja fram det som var løynt frå verdi vart.» (36) So bad han farvel med folket og gjekk inn att. Då kom læresveinarne til honom og sagde: «Tyd ut for oss likningi um svimlingen i åkeren!» (37) Han svara: Den som sår det gode frøet, er Menneskesonen; (38) åkeren er verdi; det gode frøet er dei som eig heime i Gudsriket, og svimlingen dei som høyrer under den vonde;

DA KOMMER DEN ONDE → DEN GODE SÆD = RIKETS BARN + UGRESSET = DEN ONDES BARN.

(Mine personlige tanker — fienden i denne krigen har et navn og en strategi: den onde, poneros (G4190, evil, med en vilje i seg). Han frister ikke bare; han river bort, og han planter falske vekster i den samme åkeren hvor den gode sæden vokser. Å løpe dette løpet betyr å være årvåken for mer enn bare ditt eget hjerte.)

F. Matteus 6:22 Auga er ljuset i likamen; er auga ditt klårt, so vert heile likamen ljøs; **[G4190 poneros ■] [G573 haplous ■]** (23) er auga ditt dimt, so vert heile likamen myrk. Når då ljuset inni deg er myrkt, kor stort vert ikkje myrkret då!

DITT ØYE ENKELT → DITT HELE LEGEME FULLT AV LYS + DITT ØYE ONDT → FULLT AV MØRKE.

G. Matteus 12:35 Ein god mann ber fram gode ting av det gode han gøymmer hjå seg, og ein vond mann ber fram vonde ting av det vonde han gøymmer på. **[G4190 poneros ■] [G2344 thesauros ■] [G18 agathos ■]**

EN GOD MANN AV DET GODE FORRÅD → GODE TING + EN ONDE MANN AV DET ONDE FORRÅD → ONDE TING.

H. Efeserne 6:16 Og tak attåt alt dette tru-skjolden, so de dermed kann sløkkja alle gloande piler frå den vonde! **[G4190 poneros ■]**

TROENS SKJOLD → SLUKKE ALLE DEN ONDES BRENNENDE PILER.

I. 1. Johannes 2:14 Eg hev skrive til dykk, born, for de kjenner Faderen. Eg hev skrive til dykk, feder, for de kjenner honom som er frå opphavet. Eg hev skrive til dykk, ungdomar, for de er sterke, og Guds ord vert verande i dykk, og de hev sigra yver den vonde. **[G4190 poneros ■] [G3528 nikao ■]**

DERE ER STERKE + GUDS ORD BLIR I DERE → DERE HAR OVERVUNNET DEN ONDE.

(Mine personlige tanker — skjoldet og ordet gjør det samme verket fra to sider: skjoldet stanser det som blir kastet mot deg, og ordet som blir i deg, er det som gjør en person sterk nok til i det hele tatt å holde det skjoldet. Ingen av dem er valgfrie i denne krigen.)

J. Apostlenes gjerninger 10:38 det um Jesus frå Nasaret, korleis Gud salva honom med den Heilage Ande og kraft, han som gjekk ikring og gjorde vel og lakte alle deim som var yvervalda av djevelen; for Gud var med honom. **[G3586 xylon ■] [G1228 diabolos ■] [G2616 katadynasteuo ■] [G2390 iaomai ■] [G2109 euergeteo ■]** (39) Og me er vitne um alt det han gjorde både i Jødeland og i Jerusalem, han som dei slo i hel, med di dei hengde honom på eit tre.

GIKK OMKRING OG GJORDE VEL, OG HELBREDET ALLE SOM VAR UNDERTRYKT AV DJEVELEN → HAM SLO DE IHJEL OG HENGTE PÅ ET TRE.

K. Lukas 23:41 Og det er me med rette; for me fær berre lika for det me hev gjort. Men han hev ikkje gjort noko urett. **[G824 atopos ■]**

OG DET ER ME MED RETTE + MEN HAN HEV IKKJE GJORT NOKO URETT.

L. 1. Peter 2:23 han skjelte ikkje att når han vart utskjelt, ikkje truga ham når han leid, men gav det yver til honom som dømmer rettferdigt;

HAN SKJELTE IKKJE ATT NÅR HAN VART UTSKJELT → MEN GAV DET YVER TIL HONOM SOM DØMER RETTFERDIGT.

(Mine personlige tanker — dette er hvordan det ser ut å løpe løpet når kampen blir personlig: ikke stillhet av svakhet, men en bevisst overgivelse av hele saken til ham som dømmer rettferdig. Det er soldattjeneste, ikke overgivelse.)

M. Matteus 5:44 Men eg segjer dykk: Elska fiendarne dykkar, velsigna deim som bannar dykk, gjer vel mot deim som hatar dykk, og bed for deim som forfylgjer dykk! **[G18 agathos ■] [G4190 poneros ■] [G2570 kalos ■]** (45) då er de rette borni åt far dykkar i himmelen; for han let soli si skina yver vonde og gode, og let det regna yver rettferdige og urettferdige.

ELSK DINE FIENDER + GJØR GODT MOT DEM SOM HATER DEG → HAN LAR SIN SOL RENNE OVER DE ONDE OG DE GODE.

N. 1. Peter 3:9 Løn ikkje vondt med vondt eller skjelling med skjelling, men tvertimot velsigna! for det vart de kalla til, at de skal erva velsigning. **[G2556 kakos ■] [G18 agathos ■] [G2556 kakos ■]** (10) For «den som vil elska livet og sjå gode dagar, han skal halda tunga frå det som vondt er og lipporne frå svikfull tale;

IKKE GJENGJELDE ONDT MED ONDT → TVERTIMOT VELSIGNE → ELSKE LIVET OG SE GODE DAGER.

O. 1. Mosebok 50:20 De tenkte å gjera meg vondt, men Gud tenkte det til det gode, av di han vilde gjera som han no hev gjort, og berga livet åt mykje folk. **[H2896 towb ■] [H2803 chashab ■] [H7451 ra ■] [H2803 chashab ■]**

I TENKTE OND MOT MEG + GUD MENTE DET TIL GODT → FOR Å HOLDE MYE FOLK I LIVE.

(Mine personlige tanker — chashab (H2803, å tenke, å tenke ut) er akkurat samme ord på begge sider av dette verset: det de tenkte ut, det tenkte Gud ut. Å løpe dette løpet godt betyr ikke at ondt aldri kastes mot deg. Det betyr å tro at den samme Gud som lot Josefs brødre handle, kan vende selv det onde til å frelse mange liv.)

P. Romerne 8:28 Og me veit at alle ting tener deim til gode som elsker Gud, dei som er kalla etter hans rådgerd. **[G18 agathos ■]**

ALLE TING TJENER DEM TIL GODE SOM ELSKER GUD.

Q. Romerne 12:21 Lat ikkje det vonde vinna yver deg, men vinn du yver det vonde med det gode! **[G18 agathos ■] [G3528 nikao ■] [G2556 kakos ■] [G3528 nikao ■]**

LAT IKKJE DET VONDE VINNA YVER DEG → MEN VINN DU YVER DET VONDE MED DET GODE.

(Mine personlige tanker — dette er det ene budet som sammenfatter hele løpet: ikke bare å overleve det onde, men å overvinne det, og vapenet som nevnes er det gode. Nikao (G3528, overvinne) er et soldatord — å beseire, å vinne slaget. Det gode er ikke passivt i denne krigen. Det angriper.)

IV. MÅLSTREKEN — DET GODE OG DET ONDE, OG ORDET, BLIR TIL EVIG TID

(Mine personlige tanker — hvert løp ender, og dette ender ikke ved en grav, heller ikke bare ved en dom. Det ender ved et tre, stående åpent, og et løfte som ikke visner. Den som overvinner, skal ete av det.)

A. 1. Johannes 3:8 Den som gjer synd, er av djevelen; for djevelen syndar frå opphavet. Til det er Guds son openberra, at han skal gjera ende på djevelens verk. **[G1228 diabolos ■] [G3089 luo ■]**

GUDS SON VART OPENBERRA → AT HAN SKAL GJERA ENDE PÅ DJEVELENS VERK.

B. 2. Timoteus 3:12 Og alle som vil liva gudleg i Kristus Jesus, skal verta forfylgde.

OG ALLE SOM VIL LIVA GUDLEG I KRISTUS JESUS → SKAL VERTA FORFYLGD.

(Mine personlige tanker — målstreken later ikke som om løpet var lett. Å gjøre godt i en verden som fortsatt er i stand til det onde, medfører en reell kostnad. Dette verset står her slik at slutningen aldri leses som om kampen ikke kostet noe.)

C. 1. Peter 2:24 han bar synderne våre på likamen sin upp på treet, so me skal døy av frå synderne våre og liva for rettferdi, då de er lækte ved hans sår. **[G3586 xylon ■] [G399 anaphero ■]**

HAN BAR SYNDERNE VÅRE PÅ LIKAMEN SIN UPP PÅ TREET → DØ FRÅ SYNDERNE, LIVA FOR RETTFERDI.

D. Åpenbaringen 2:10 Ottast ikkje for det du skal lida! Sjå, djevelen skal kasta nokre av dykk i fengsel, so de skal verta freista, og de skal hava trengsla i ti dagar. Ver tru til dauden, so skal eg gjeva deg livsens

kruna! [G4735 stephanos ■]

VER TRU TIL DAUDEN → SO SKAL EG GJEVA DEG LIVSENS KRUNA.

E. Salme 119:160 Summen av ditt ord er sanning, og æveleg stend all di rettferds lov. [H5975 amad ■]
SUMMEN AV DITT ORD ER SANNING → OG ÆVELEG STEND ALL DI RETTFERDS LOV.

(Mine personlige tanker — godt og ondt ble navngitt helt i begynnelsen av boken, og dette verset sier at ordet som navngav dem er sant fra begynnelsen, og dets dommer utløper ikke. Det Gud kalte godt i 1. Mosebok 1, kaller han fortsatt godt.)

F. Åpenbaringen 2:7 Den som hev øyra, han høyre kva Anden segjer til kyrkjelydarne: Den som sigrar, honom vil eg gjeva å eta av livsens tre, som er i Guds Paradis. [G3857 paradeisos ■] [G2222 zoe ■] [G3586 xylon ■] [G5315 phago ■] [G3528 nikao ■]

TIL HAM SOM OVERVINNER → Å ETE AV LIVETS TRE, SOM ER MIDT I GUDS PARADIS.

G. Åpenbaringen 21:4 Og han skal turka kvar tåra av augo deira, og dauden skal ikkje meir vera til, og ikkje sorg og ikkje skrik og ikkje pinsla skal meir vera til; for dei fyrste ting er burtfarne.»

[G2288 thanatos ■]

INGEN DØD MER, HELLER IKKE SORG → DE FØRSTE TING ER FORGANGET.

H. Åpenbaringen 21:7 Den som sigrar, skal erva alle ting, og eg vil vera hans Gud, og han skal vera min son. [G3528 nikao ■]

DEN SOM OVERVINNER SKAL ARVE ALLE TING + JEG VIL VÆRE HANS GUD.

I. Åpenbaringen 22:1 Og han viste meg ei elv med livsens vatn, som rann klår som krystall ut frå kongsstolen åt Gud og Lambet. [G2652 katanathema ■] [G1484 ethnos ■] [G2322 therapeia ■] [G3586 xylon ■] [G2222 zoe ■] [G4215 potamos ■] (2) Midt imillom bygata og elvi, på båe sidor, stod livsens tre, som bar tolv gonger frukt og gav kvar månad si frukt. Og lauvet på treet var til helsebot for folki. (3) Og ingi bannstøyting skal vera meir, og kongsstolen åt Gud og Lambet skal vera der, og hans tenarar skal tena honom.

EI KLÅR ELV MED LIVSENS VATN + LIVSENS TRE, BLAD TIL LEGEDOM FOR FOLKESLAGA → INGEN FORBANNING MEIR.

(Mine personlige tanker — det som ble stengt ved ett tre i Genesis, blir åpnet ved et annet tre her, og forskjellen er total: ingen forbannelse mer. Målstreken for hele denne studien er ikke et sted hvor det onde bare blir håndtert. Det er et sted hvor det onde er endelig, fullstendig borte.)

J. Åpenbaringen 22:14 Sæle er dei som tvær kjolarne sine, so dei må få rett til livsens tre og koma inn i byen gjennom portarne. [G3586 xylon ■]

SALIGE ER DE SOM GJØR HANS BUD → RETT TIL LIVETS TRE + GÅ INN GJENNOM PORTENE INN I STADEN.

K. Salme 23:6 Berre lukka og miskunn skal fylgja meg alle mine livdagar, og eg skal bu i Herrens hus i ævelengd. [H2896 towb ■]

GODHET OG MISKUNNHET SKAL FØLGE MEG → JEG VIL BO I HERRENS HUS FOR EVIG.

L. Jakob 1:17 All god gáva og all fullkomi gáva kjem ovantil frå faderen til ljosi, han som det ikkje er umbrøyte ved eller skiftande skugge. [G18 agathos ■]

HVER GOD GAVE OG HVER FULLKOMMEN GAVE = OVENFRA, FRA LYSENES FADER.

(Mine personlige tanker — hele vandringen begynte med Guds eget gode — han såg at det var godt — og den ender på samme måte: hver god gave kommer ned fra ham, Lysenes Far, som er uforanderlig. Det gode var hans fra begynnelsen, og det er hans uten ende.)

MUNN AV TO — HAT DET ONDE, ELSK DET GODE

Salme 97:10 De som elsker Herren, hata det vonde! Han tek vare på sjælerne åt sine trugne, frå handi til dei ugudlege frelsar han deim. [H8104 shamar ■] [H7451 ra ■] [H8130 sane ■] [H157 ahab ■]

DE SOM ELSKAR HERREN, HATA DET VONDE → HAN TEK VARE PÅ SJÆLERNE ÅT SINE TRUGNE.

Romerne 12:9 Lat kjærleiken utan fals; styggjest ved det vonde, haldt fast ved det gode!

[G18 agathos ■] [G2853 kollao ■] [G4190 ponerōs ■] [G655 apostygeo ■] [G505 anypokritos ■] [G26 agape ■]

STYGGJEST VED DET VONDE + HALDT FAST VED DET GODE.

2. Korinter 13:1 Det er no tredje gongen eg kjem til dykk. Ved tvo og tri vitnemål skal kvar sak standa fast. **[G3144 martus ■]**

VED TVO OG TRI VITNEMÅL SKAL KVAR SAK STANDA FAST.

(Mine personlige tanker — en salme og et brev, en gammel pakt og en ny, og én røst mellom dem: avsky det onde, og hold fast ved det gode. Ved to eller tre vitners munn er dette ord stadfestet uten tvil.)

SKYGGEN OG OPPFYLLELSEN

Shadow 5. Mosebok 21:22 Hev nokon gjort eit brot som det er sett livsstraff for, og han so hev vorte avretta og hengd upp på eit tre **[H7045 qelalah ■] [H6086 ets ■]** (23) so må ikkje liket hans verta hangande på treet natti yver, men du skal jorda honom same dagen; for Guds forbanning ligg på den som er upphengd, og du skal ikkje gjera landet ditt ureint, det som Herren, din Gud, hev gjeve deg til odel og eiga.

DEN SOM ER HENGD UPP PÅ EIT TRE = FORBANNA AV GUD.

Fulfillment Galaterne 3:13 Kristus kjøpte oss frie frå forbanningi av lovi, då han vart ei forbanning for oss - for det er skrive: «Forbanna er kvar den som heng på eit tre» - **[G3586 xylon ■] [G2671 katara ■]**
KRISTUS HAR GJENLØST OSS → BLITT GJORT TIL EN FORBANNELSE FOR OSS → FORBANNET ER HVER DEN SOM HENGER PÅ ET TRE.

(Mine personlige tanker — loven kalte treet et sted for forbannelse. Kristus unngikk ikke det treet; han ble hengt på det, og ble selv forbannelsen, slik at forbannelsen kunne ta slutt der i stedet for å spre seg videre. Treet som en gang bare betydde dom, ble i ham inngangsdøren til livets tre.)

LUKKING

1. Johannes 2:17 Og verdi og hennar lyst forgjengst; men den som gjer Guds vilje, han vert verande til æveleg tid.

OG VERDI OG HENNAR LYST FORGJENGST → HAN VERT VERANDE TIL ÆVELEG TID.

Romerne 16:20 Men fredsens Gud skal brått krasa Satan under føterne dykkar! Vår Herre Jesu Kristi nåde vere med dykk!

MEN FREDSENS GUD SKAL BRÅTT KRASA SATAN UNDER FØTERNE DYKKAR → VÅR HERRE JESU KRISTI NÅDE VERE MED DYKK.

(Mine personlige tanker — samle hele vandringen i én linje. Det begynte lavt: Guds eget gode, talt over skapelsen før ondskaperen noen gang hadde et navn, og et hjerte som måtte lære, og spørre, og velge. Det vokste til en daglig vandring: vike fra det onde, gjøre godt, og holde ut med det, på vanlige steder, dag etter dag. Det ble et løp og en krig: en virkelig ond en å stå imot, et skjold å løfte, og det langt vanskeligere bud å svare på ondt med godt i stedet for mer ondt. Og det ender der hvor hver krypende gang og hver vandring og hvert løp alltid var på vei — ved et tre, stående åpent, uten mer forbannelse, for enhver som overvinne. Verden og dens ondskap forgår: Det som er bygget på å gjøre Guds vilje, forgår ikke med den.)

ØVELSESQUIZ

1. Genesis 1:31 — Og Gud skoda alt han hadde gjort, og sjå: det var:

- a) det gode og det onde sammen
- b) ovleg godt
- c) bare ondskap kontinuerlig

2. Salme 34:8 — Smaka og sjå at Herren er:

- a) barmhjertig
- b) god
- c) trofast

3. 1 Kongebok 3:9 — So gjev då tenaren din eit høyrtsamt hjarta, so han kann vera domar for folket sitt og skilja millom:

- a) hjertets tanker
- b) godt og vondt
- c) den farløse og enken

4. Romernes 12:21 — Lat ikkje det vonde vinna yver deg, men:

- a) gjengjeld ikke ondt med ondt
- b) overvinn det vonde med det gode
- c) avsky det som er ondt

5. 1 Mosebok 50:20 — I tenkte å gjera meg vondt, men Gud tenkte det til det gode, av di han vilde gjera som han no hev gjort, og:

- a) gjengjelde ondt med ondt
- b) fri dem ut av de ondes hånd
- c) berga livet åt mykje folk

6. 1 Johannes 2:14 — Eg hev skrive til dykk, ungdomar, for de er sterke, og Guds ord vert verande i dykk, og de hev:

- a) kjent ham som er fra begynnelsen
- b) sigra yver den vonde
- c) fikk Den Hellige Ånd

7. Johannes' openberring 21:7 — Den som sigrar, skal erva alle ting, og eg vil vera hans Gud, og:

- a) han skal vera min son
- b) Jeg vil tørke bort alle tårer fra hans øyne
- c) han skal herske i all evighet

FASITNØKKEL: 1-b, 2-b, 3-b, 4-b, 5-c, 6-b, 7-a

HVORDAN DENNE STUDIEN GRENER SEG UT

HVORDAN SKYGGEN BRINGER LYS: TREET SOM BLE KALT FORBANNET UNDER LOVEN (5. MOSEBOK 21:22-23) ER DEN SAMME TYPEN TRE KRISTUS BLE HENGTT PÅ, DA HAN BLE EN FORBANNELSE FOR OSS (GALATERBREVET 3:13) — OG LIVETS TRE STÅR ÅPENT PÅ DEN ANDRE SIDEN AV DET (JOHANNES' ÅPENBARING 22:2).

SLIK FORKLARER DEN NYE PAKT DET: DET SOM BLE BEFALT VED DET ALLER FØRSTE TRE — AV HVERT TRE SKAL DU FRITT ETE, UNNTATT ETT — BLIR VED DET SISTE TRE EN ÅPEN INVITASJON: DEN SOM OVERVINNER, HAM VIL JEG GI Å ETE AV LIVETS TRE (GENESIS 2:16-17 → REVELATION 2:7).

HVORDAN ORDENE BETYR NOE: AGATHOS (G18, GODT) OG KALOS (G2570, GODT) NAVNGIR DET SOM ER GODT I SEG SELV OG GODT NÅR DET VISES FREM; KAKOS (G2556, ONDT) OG PONEROS (G4190, ONDT) NAVNGIR DET SOM ER VERDILØST OG DET SOM HAR EN VILJE BØYD MOT Å SKADE — MERK HVILKET ORD SOM STÅR I HVILKET VERS, OG HVORFOR.

→ HVORDAN DETTE GJELDER FOR DEG: PRØV ALLE TING, OG HOLD FAST PÅ DET SOM ER GODT (1 TESSALONIKERNE 5:21). VIK FRA DET ONDE OG GJØR DET GODE (SALME 34:14). SANSENE BLIR OPPLÆRT VED BRUK, IKKE VED Å ØNSKE DET (HEBREERNE 5:14).

→ HVA DETTE BETYR FOR EVIGHETEN: DET SOM GIKK TAPT VED ETT TRE, BLIR GITT IGJEN VED ET ANNET — DEN SOM OVERVINNER, HAM VIL JEG GI Å ETE AV LIVETS TRE (ÅPENBARINGEN 2:7), OG DET SKAL IKKE VÆRE MER FORBANNELSE (ÅPENBARINGEN 22:3).

→ SIDESPOR: JOSEF ER ET BILDE PÅ SØNNEN, BROREN SOM BLE SOLGT I ONDSKAP OG SENDT AV GUD FOR Å FRELSE LIV (GENESIS 45:5-8; APOSTLENES GJERNINGER 7:9-10) — SPOR HVORDAN DET ONDE SOM VAR TILTENKT HAM, VENDTE GUD TIL DET GODE.

MULIG ÅPENBARING: CHASHAB (H2803, Å TENKE, Å UTFINNE) ER SELVE DET SAMME ORDET SOM BRUKES PÅ BEGGE SIDER AV GENESIS 50:20 — DET BRØDRENE UTFANT, DET UTFANT GUD. [VERS FØYET SAMMEN — INGEN ENKELT VERS SIER DETTE ALENE] DET SAMME ONDE SOM BLE PLANLAGT AV EN VILJE, BLE OVERSTYRT AV EN STØRRE, UTEN AT NOEN AV SIDENES HENSIKT BLE FORNEKTET.

HVA MÅ DU GJØRE FOR Å BLI FRELST?

Se på vår bibelstudie — "Hva må jeg gjøre for å bli frelst"

SOURCES & CREDITS

Scripture: Norwegian (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).